

Sygn. akt V KO 37/20

POSTANOWIENIE

Dnia 12 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 12 maja 2020 r.

w sprawie K. J.

wniosku skazanego o wznowienie postępowania
prawomocnie zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 16 stycznia 2014 r., sygn. akt II AKa (...),
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w K.
z dnia 26 marca 2013 r., sygn. akt II K (...),
na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej
bezzasadności.**

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 10 marca 2020 r. skazany K. J. wystąpił do Sądu Okręgowego w K. o poddanie go badaniom na wariografie, celem wykazania jego prawdomówności, a w konsekwencji niesłuszności skazania go w powyższej sprawie. W dniu 17 marca 2020 r. Sąd Okręgowy przekazał to pismo do Sądu Najwyższego jako wniosek o wznowienie w/w postępowania.

Zarządzeniem Przewodniczącego V Wydziału Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2020 r., sygn. V KO 37/20, wobec faktu, że wniosek nie zawierał okoliczności wskazujących na istnienie podstaw do wznowienia postępowania, zwrócono się do skazanego o udzielenie w terminie 7 dni informacji, jakie to nowe okoliczności mają stanowić podstawę wniosku o wznowienie,

przy czym zaznaczono, iż powinny to być okoliczności nieznane w zakończonym prawomocnie postępowaniu.

Zarządzenie zawierało pouczenie, że niewykonanie tego obowiązku będzie skutkowało skierowaniem wniosku na posiedzenie w trybie art. 545 § 3 k.p.k. w przedmiocie odmowy przyjęcia wniosku.

W odpowiedzi skazany nadesłał w dniu 16 kwietnia 2020 r. (data wpływu do SN) pismo wskazując, jakie powody - w jego ocenie - przemawiają za uwzględnieniem wniosku. Podniósł, że takim dowodem ma być: ponowne przesłuchanie współoskarżonych – A. T. , K. J. , Z. J. i K. B. ; przesłuchanie świadków P. A. i P. M. , co do których Sąd Okręgowy oddalił wnioski o ich przesłuchanie; przesłuchanie nowego świadka T. J. , który ma posiadać „dużą wiedzę” na temat skazanego oraz współoskarżonych; poddanie skazanego K. J. badaniom na wariografie. Nadto skazany zarzucił, że postępowanie przed Sądami obu instancji toczyło się w sposób nieobiektywny i z naruszeniem przepisów prawa.

W podsumowaniu tych argumentów skazany wniósł o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu i wznowienie w/w postępowań.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

Zgodnie z przepisem art. 545 § 3 k.p.k. sąd odmawia przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania bez wzywania strony do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku wynika jego oczywista bezzasadność. Co istotne i co należy wyraźnie podkreślić to fakt, że w trybie art. 545 § 3 k.p.k. sąd nie rozpoznaje merytorycznie wniosku i nie bada także jego zasadności pod kątem ewentualnych podstaw wznowienia. Natomiast wniosek taki podlega kontroli o charakterze *quasi* formalnym, pod kątem hipotetycznej możliwości wznowienia (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2015 r., II KO 49/15, OSNKW 2016, z. 1, poz. 5*).

Odnosząc powyższe uwagi do realiów rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że pismo skazanego K. J. – mimo jego obszerności - nie zawiera argumentacji, która pozwoliłaby na ustalenie, że w sprawie miały miejsce jakiegokolwiek okoliczności uzasadniające wznowienie postępowania ujęte w art. 540 § 1 - 3 k.p.k. (ewentualnie w art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k.). Z analizy pism skazanego wynika, że wniosek o wznowienie postępowania opiera się w głównej

mierze na zgłaszanych przez niego różnych nieprawidłowościach proceduralnych, powstałych – w jego odczuciu - w postępowaniu sądowym oraz na żądaniu ponownego przesłuchania osób, które już zostały przesłuchane w postępowaniu karnym.

Zgodnie z Kodeksem postępowania karnego, okolicznościami mogącymi skutkować wznowieniem postępowania są - skrótowo rzecz ujmując - wyłącznie: popełnienie przestępstwa w związku z postępowaniem, gdy istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia – jednak w tym przypadku przestępstwo to musi być stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu, a taka sytuacja nie miała miejsca w niniejszej sprawie; ujawnienie się w sprawie nowych faktów lub dowodów wskazujących na to, że skazany nie popełnił czynu albo jego czyn nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze; skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary (art. 540 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k.). Zaistnienie żadnej z tych podstaw wznowieniowych nie zostało przez skazanego podniesione ani uprawdopodobnione w złożonym przez niego wniosku.

Analiza akt sprawy dowodzi, że skazany nie może obecnie podnosić, iż ujawniły się nowe fakty lub dowody uzasadniające wznowienie postępowania, gdyż takich nie przedstawił. Okolicznością uzasadniającą wznowienie postępowania nie może być żądanie ponownego przesłuchania współskazanych, czy też ponowienie wniosku o przesłuchanie świadków, co do których w postępowaniu merytorycznym zapadła decyzja oddalająca wniosek dowodowy w tym zakresie. Podobnie fakt „dużej wiedzy” odnośnie do skazanego i innych współskazanych w przypadku T. H., nie stanowi takiej przesłanki. Z kolei w zakresie żądania skazanego o poddanie go badaniom z użyciem wariografu trzeba podnieść, że takie badanie nie jest formą przesłuchania, lecz dotyczy – skrótowo rzecz ujmując - sposobu przeprowadzania badania przez biegłego w ramach zleconej mu ekspertyzy (art. 199a k.p.k.). Nie stanowi także metody oceny wiarygodności konkretnego dowodu, gdyż za taką ocenę odpowiedzialny jest wyłącznie sąd, dokonując oceny całokształtu przeprowadzonych na rozprawie dowodów zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 7

k.p.k. W żadnym wypadku badanie wariografem nie może służyć wyjaśnianiu sprzeczności, czy też nieścisłości w relacjach przesłuchiowanych osób.

W orzecznictwie sądowym i w doktrynie podnosi się, iż dowód z badania wariograficznego ma wartość poznawczą jedynie w początkowej fazie postępowania i traci ją wraz z upływem czasu oraz liczbą czynności przeprowadzanych z udziałem badanego i nie może nigdy zastąpić dowodu sprawstwa. Przydatność takiego dowodu o charakterze pośrednim, na późniejszym etapie postępowania jest z reguły istotnie ograniczona, nie może skutecznie służyć badaniu prawdomówności, a wynik badania nie może być wprost wykorzystany jako dowód winy lub niewinności badanej osoby (*por.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2015 r., I KZP 25/14, OSNKW 2015, z. 5, poz. 3; wyroki Sądu Apelacyjnego w Krakowie: z dnia 26 kwietnia 2005 r., II AKa 264/04, KZS 2005, z. 5, poz. 43; z dnia 15 stycznia 2004 r., II AKa 24/03, KZS 2004, z. 5, poz. 27; T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Tom I, Warszawa 2014, s. 711*).

Reasumując podkreślić należy, że w sprawie o wznowienie postępowania nie dokonuje się na nowo oceny zebranych w toku procesu dowodów i poprawności przyjętych w oparciu o nie ustaleń faktycznych będących podstawą prawomocnego wyroku. Nie ocenia się w tym postępowaniu poprawności przeprowadzonego postępowania sądowego pod kątem wystąpienia względnych przesłanek odwoławczych z art. 438 k.p.k. Nie bada się również oceny zasadności orzeczeń proceduralnych w sprawie sądów, tak jak to się czyni w ramach kontroli instancyjnej. Sąd w ramach postępowania wznowieniowego jest uprawniony zbadać tylko to, czy ujawniły się nowe fakty lub dowody, wykazujące znaczne prawdopodobieństwo błędności wyroku skazującego, nie może natomiast czynić ustaleń faktycznych na podstawie tych dowodów.

Wszystkie te okoliczności oceniane w kontekście art. 545 § 3 k.p.k. przesądzają o oczywistej bezzasadności złożonego przez skazanego K. J. wniosku o wznowienie postępowania. Tak sformułowane pisma skazanego nie mogą więc stanowić również podstawy do wyznaczenia obrońcy z urzędu w celu sporządzenia wniosku o wznowienie postępowania. Należy jednak zauważyć, iż złożenie wniosku o wznowienie postępowania na korzyść skazanego nie jest ograniczone żadnym

terminem, zatem może on to uczynić po zebraniu odpowiednich środków i zleceniu sporządzenia wniosku ustanowionemu przez siebie adwokatowi lub radcy prawnemu, o ile obrońca uzna, że powody do wznowienia rzeczywiście zachodzą.

W tych okolicznościach Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.

Pouczenie:

W terminie zawitym 7 dni od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia strona może złożyć zażalenie do Sądu Najwyższego.